

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada numero per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

● ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

REFORMA DEL LENGUATJE

No cal que preguntin qui l'ha introduïda aquesta reforma, tractant-se d'anar al davant en alguna cosa; ja s'poden pensar que ha de ser lo *Noticiero Universal*.

Llegeixin y assómbrinse.

Deya 'l diari del senyor Mencheta en la secció telegràfica del número de divendres:

«En Bucharest se encendió anoche un teatro de aquella capital.»
Es dir que a Bucharest va incendiar'shi un teatro de Bucharest.

Lo raro hauria sigut que allà s'hi hagués cremat un teatro d'aquí.

O que 'ls diaris haguessin tingut de comunicarnos algo d'aquest gènero:

«Lo desbordament dels rius d'Espanya ha ocasionat grans inundacions a Italia.»

Pero, es lo que jo dich: quan el *Noticiero* dona la nova d'aquest modo, los seus motius tindrà.

¿Es possible que un periòdich com aquell fés una planxa d'aquesta naturalesa?

No. Aquí no hi ha més que això: lo *Noticiero* ha comprés que dir las cosas com las diu tothom no té cap mèrit; ha vist la necessitat de treure al idioma castellà la seva antiga monotonía y ha pensat:

—¡A reformar lo llenguatje!

La primera mostra del gènero es lo telegrama que publicà divendres. «A Bucharest s'ha incendiat un teatro de Bucharest.»

Ara, 'ls partidaris de la reforma, que s'espavilin. La innovació està implantada: tenint present aquest telegrama-modelo, es impossible equivocarse de camí.

La fórmula es claríssima, concreta:

«Convertir la frase, l'oració, la noticia en una perogrullada ben garrafal... y ja está feta la gracia.»

D'ara endavant en los periòdichs que s'prestín a seguir aquesta revolució literaria—que deurán ser tots—s'hi llegirán noticias d'aquesta conformitat:

«Ha mort la digna y virtuosa esposa de D. Macari Gatonerias.

»A conseqüència d'aixó, 'l pobre marit ha quedat viudo.»

—«Demá surtirá cap a Madrit lo distingit president del cassino *El Yute patriótico*.

»No se sab si marxará en lo tren de las tres y mitja ó en lo de dos quarts de quatre.»

—«PÉRDUA:—«S'ha perdut un anell d'or fals ab una esmeralda que no es bona.

»Al qui 'l torni al carrer tal, número tants, se li donará un duro y las gracias.

»Al qui no 'l torni no se li donarán las gracias ni 'l duro.»

—«Ahir hi hagué un principi d'incendi en una habitació próxima al pes de la palla.

»Lo foch comensá en lo pis quart, pero 'l vehí del tercer, que viu a sota, se 'n adoná a temps y lográ apagarlo.

«Després d' apagat lo foch, no 's cremà res més.»
—«Avuy s' ha suicidat un senyor que passejava pel Parch.»

»Lo suïcida s' ha matat ell mateix.»

—«S' assegura que l' autoritat ha rebut una carta en que se li fan revelacions sobre un assumpto que cridarà molt l' atenció.»

»No obstant la carta es anòmina y vá sense firma.»

Y per aquest istil demanin.

L' impuls está donat: lo *Noticiero* es qui ha iniciat la reforma, y partint l' idea d' ell, per forsa ha de ser rebuda ab aplauso.

Per mi ¡amunt!... Sempre contribuirá á amenisar una mica aquesta trista vida.

¡All right!

MA'CIAS BONAFÉ.

CRONICA

La qüestió Samaranch

Era 'l día 5 de abril del any 1894, quan D. Benet Samaranch, empresari de pompas fúnebres, fundador de cassinos electorals y ressucitador d' actas perdudas, extreya dels dipòsits municipals del Parch los següents objectes:

Cinch taulas de marmol rodonas.—Tretze idem de ferro rodonas.—Una idem de fusta, rodona.—Taulas	19
Catorze cadiras de ferro y un silló.—Mobles per seure....	15
Quatre fanals de zinc sense cristall.—Vuyt ab cristall.—Y un de ma.—Fanals ó farols....	13
Dos lleons de cartró y un pebeter de fusta y cartró.—Endróminas decorativas	3
Vuyt escuts de cartró.—Set idem anunciadors d' ayguas minerals.—Catorze idem de fusta.—Catorze idem de fusta y tela ab las armas de Catalunya (ab las barras).—Divuyt idem en forma de monedas.—Quatre idem de fusta cuberts de corda.—Escuts	65
Cinch instalacions de fusta de diferenta forma y tamanyo.—Dos instalacions del Sr. Marqués de Comillas.—Instalacions	7
Un mostruari, medallons y rétol de metall.—Un quadro anunciador sense cristall.—Sis quadros ab march y cristall.—Quatre marchs anunciadors ab cristall.—Quadros y marchs....	12
Sis passamans	6
Quatre gerros de guix.—Dotze petxinas de cartró.—Vuyt maniquís de cartró (los suficients per formar dos mesas electorals).—Dos rétols anunciadors esculturals.—Vuyt diademas de cartró.—Dos vanos de paper.—Dotze transparents.—Mes endróminas decorativas....	48
Vuyt estandarts de llana.—Dos gallardets de seda.—Un pendó de seda (pintat).—Vint estandarts de Catalunya (sempre ab las corresponents barras).—Un estandart de Castella y Aragó.—Sis banderas d' estám.—200 banderas del Centenari de Colon.—Pendons y banderas	238
Vintiquatre xussos.—(¡Serenó... sócorro!...)	24
Tota la fusta del entarimat de un teatro.—(La mar de taulons y encaballadas).—Teatro	1
Un dossier de vellut.—Una alfombra de folro groixut, cuberta de vellut carmesi ab ample galó d' or.—Una alfombra imitació.—Sis cuixins de vellut.—Un cortinatje de pana, vermell.—Pessas de tapicería.	10
Vuyt ropatjes de llana pels maniquís.—Vuyt mantos de llana.—Vuyt mallas de fil, grogas y vermellas.—Vuyt mallas de cotó blanch.—Vuyt cossos ab mànegas de domás de seda.—Vuyt toneletes de domás de seda.—Vuyt parells de sabatas de pell.—Vuyt cinturons.—Sis cossos de vellut de seda.—Sis fal·das.—Vuyt gualdrapas cubertas de percalina.—Trentasis gualdrapas petites.—Prendas de vestir.	120
Vintinou diademas grans de metall.—Divuyt idem petites.—Joyas....	47
Varios trossos de tela vermella ab galó daurat.—Calaix de sastre....	1
TOTAL DE OBJECTES S. E. Ú O.	529

Alguns de aquests objectes procedian de la Exposició Universal y altres de la cabalgata de Colón. N' hi havia també del Centenari. Lo Sr. Samaranch per trasladarlos vá haver de menester, segons noticias, tres conductoras.

Tres conductoras plenas de mobles, tapicerías, pessas decorativas, banderas, quadros y vestits, tot aixó propietat de la Pubilla. ¡Y quan lo Sr. Samaranch els vá extreure del dipòsit municipal, no era encare regidor!

Imaginínse tota aquesta barreja de trastos, qu' e'l vá anar triant á la mida del séu gust, aquest vull, aquest no vull, puig, segons sembla, tenia carta blanca per ferho, y vegin si poden arribar á compendre, l' alcans dels penaments de tan divertit personatge. ¿Per quin us els volia? ¿Ab quina idea 'ls tria a? ¿Quin propòsit tenia al emportárselse'n?

Las taulas, las cadiras, lo silló, las alfombras, los cortinatjes, las instalacions susceptibles de ser utilizadas com á mobles, los quadros, los escuts, y hasta si tant m' apuran los lleons de cartró y 'l pebeter de fusta y cartró y la fusta del entarimat de un teatro ho comprench: tot aixó pot destinarse al amoblament y á las funcions mes ó menos recreativas de un cassino electoral.

Las banderas y 'ls estandarts poden distribuirse, per exemple entre 'ls vehins de Ripollet, ahont lo Sr. Samaranch acostuma á passar l' istiu, en los días de la festa major, per adornar lo poble, passant ell plassa d' home divertit y espléndit.

Pero ¿y 'ls xussos? ¿Y 'ls maniquís? ¿Y las gualdrapas? ¿Y las mallas, y 'ls toneletes, y 'ls cossos, y las sabatas, y 'ls cinturons y las diademas de metall?... ¿Tenia necessitat lo Sr. Samaranch de organizar un ball de máscaras? ¿Volia celebrar unas eleccions á estil de l' Edat mitja ab asistencia de condes y de patjes? ¿O es que tractava de obsequiar á la familia Planas y Casals de qual protecció gosa D. Benet, ab una pintoresca mascarada?

***

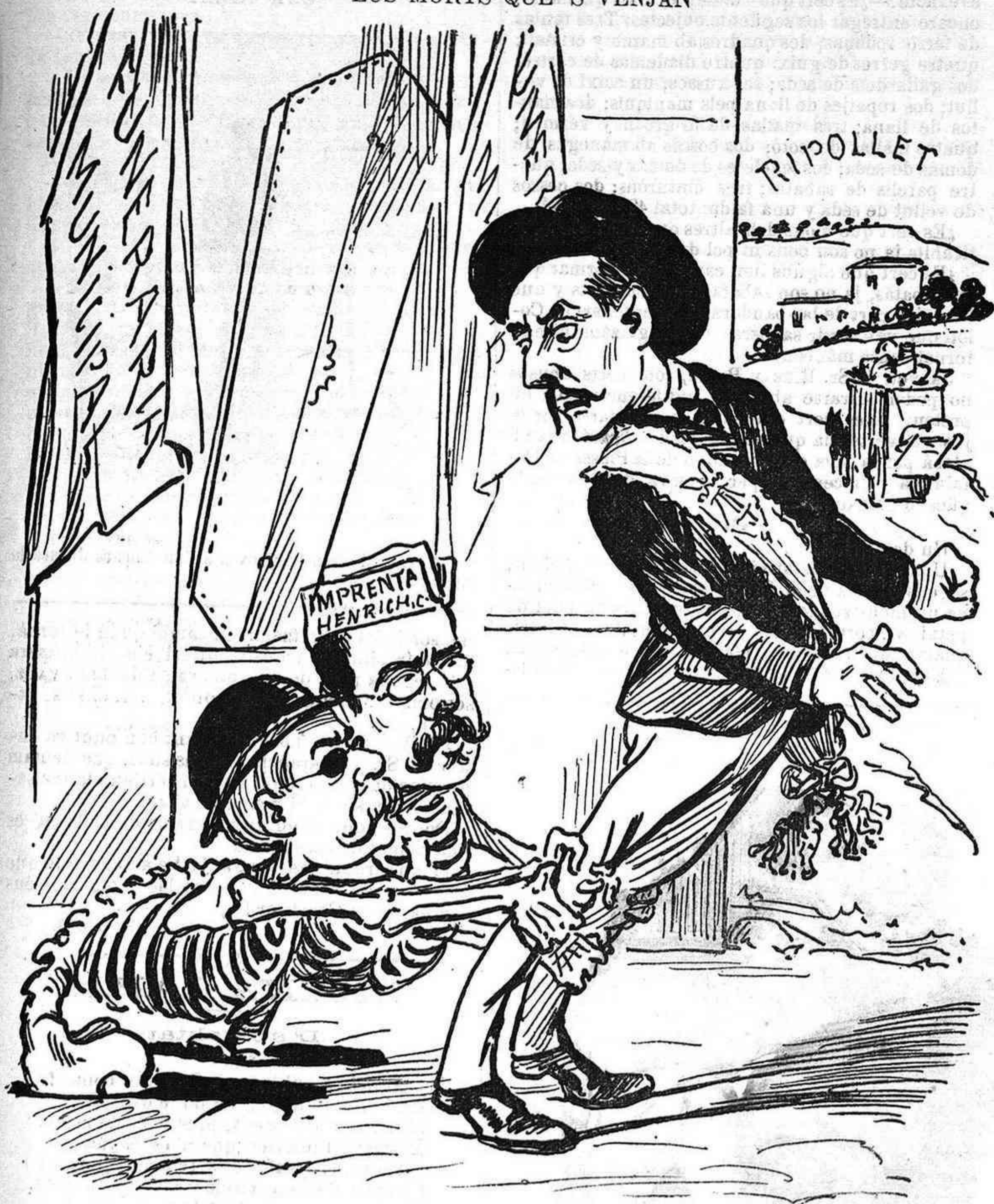
Siga lo que 's vulga, resulta de totas maneras, que lo qu' es de Barcelona es del barceloní D. Benet Samaranch. La Pubilla 'n té la propietat y don Benet l' us de fruyt, lo dret de usarho, de divertir's'hi, de rebregarho.... y de no recordarse de tornarho, fins que li fan memoria.... al cap de 20 mesos justos de haverho tret del dipòsit, y quan ja 'n fá cinch y pico que de simple particular ha ascendit á regidor compost.

Deixant apart una petita partida de dits objectes que van ser retornats durant lo mes de febrer últim (no sé si avants ó després de Carnaval) los restants que forman la inmensa majoria dels mateixos, continuava tenintlos en son poder, quan un séu company de Consistori li vá doná 'l *quien vive*. Y si en febrer vá recordarse de tornarne una part petita ¿per quina rahó no havia de recordarse de tornarlos tots en aquella ocasió mateixa?

L' enérgich Sr. Rius y Badia, 'm sembla que prenent per base aquesta senzilla pregunta, 'n podria treure algunas aclaracions interessants y bastant distretas. Bastaria qu' en lloch de tirar una capa piadosa sobre 'l denunciat alsés la punta de tots los vels, investigant día per día, periodo per periodo, l' us que han tingut tots aquests *cachivaches* (segons D. Benet los anomena): ahont han estat depositats, si han pogut ser objecte de algún contracte, conforme 's murmura; en una paraula, si es cert que 'l Sr. Samaranch, per reunirlos y tornarlos, ha hagut de treure la llengua, molt mes encare de lo que l' ha de treure quan lo Sr. Pla-

LOS MORTS QUE 'S VENJAN

—¡Ha arribat la teva hora!

nas y Casals li dona l' encàrrech formal de guanyar unas eleccions a tota costa.

Perque 'l fet es que 'l Sr. Blanch vá personarse al Dipòsit del Parch, lo dia 28 de Novembre, y es de creure que desde aquell dia al Sr. Samaranch ja degué xiularli l' orella esquerra. Lo 29 dit senyor Blanch va fer la denuncia verbal al arcalde, y 'l dia 2 de Desembre la denuncia escrita. Y a pesar de tot fins al dia 3 lo Sr. Samaranch, que tenia motius de sobras pera estar advertit desde un principi, no vá comensar l' entrega de lo que retenia; lo dia 4 no vá entregar res absolutament; y

'l dia 5 vá donar, segons sembla, per terminada la restitució. Del 28 Novembre al 5 de Desembre van set dias cumplerts: un mes dels que vá necessitar lo Pare Etern per crear l' univers, segons los principis dels que persegueixen per herétich a D. Odón de Buen.... ¿Si Déu vá fer lo món en set dias, qu' es lo que no pot desfer en set dias un empresari de pompas y eleccions fúnebres?

Hem dit que 'l dia 5 va donar per terminada l' entrega—y aixís ho consigna 'l *Diluvi*, qu' en la present ocasió se ha prestat a servir d' órgano a D. Bene; pero segons las nostras noticias aixó no

es exacte. —¿Es cert que 'l dissapte, dia 7 quedavan encare entregar los següents objectes: Tres taulas de ferro rodonas; dos quadros ab march y cristall; quatre gerros de guix; quatre diademas de cartró; dos gallardets de seda; set xussos; un coixí de vellut; dos ropatjes de llana pels maniquis; dos mantos de llana; tres mallas de fil groch y vermell; quatre mallas de cotó; dos cossos ab mànegas de domás de seda; dos toneletes de domás y seda; quatre parells de sabatas; tres cinturóns; dos cossos de vellut de seda y una falda: total 48 objectes?

¿Es cert que molts dels altres que han sigut restituhits ja no son bons ni pel drapaire?

¿Es cert que alguns han cambiat de forma: que las sabatas, ja no son sabatas sino sabatots y que la major part de las banderas del centenari de Colón que van sortir sanceras del magatzém, hi han tornat sense mánech?

Ja veu lo Sr. Rius y Badía, com certs abusos no poden mirarse ab tanta indiferencia com ell preten, si es cert que hasta va enfadarse per la justa advertencia que va dirigirli 'l *Brusi*, quan l' alabá per la séva energia ab lo de la Plassa de Catalunya y 'l censurá per la séva debilitat ab la qüestió Samaranch.

Un detall final.

Una de las instalacions retornadas procedent, segons sembla de la Secció marítima, representava un monstro marí, surgint d' entre un pilot de petxinas, corns y algas y aguantant dos pals, dels quals queyan dos velas blancas, una á cada costat.

Es á dir: blancas eran las velas quan la instala-

L' ULTIM CARTUTXO

—Si ab aquesta miradeta no s' aixeca al punt y ve desseguida á declarar-se, ja no sé lo que haig de fé.

CAP ALLA

—Veyám si quan arribarem á Cuba encare durará la estació de las plujas.

ció sortí del magatzém: en cambi quan hi torná, hi havia pintadas en cada una d' ellas la primera y la segona part de un programa de ball: VALZ, SCHOTISS, AMERICANA, RIGODÓN, LANCEROS, etcétera, etc.

¿No varem dir nosaltres, tant bon punt va entrar lo Sr. Samaranch al consistori, que teníam presuncions per creure que 'n sortian alguns sarauhistas y se 'n hi ficava un altre?

Donchs aquí tenen un programa de balls qu' es una patent de sarauhista.

¡Y ab sarauhistas á casa, ja 'ls asseguro jo que 's divertiran molt tant l' arcalde, com los seus companys de Consistori!

P. DEL O.

¡QUINA CAPA!

(D' actualitat)

SONET

Agrada á qui la veu. ¡Si es tan bonical.
Renoy, y quin goig fá; no té cap taca.
Mirada exteriorment, ¡que n' es de macal
Mostrant 'l interior ¡que n' es de rical
Un xich llarga m' está, (val mes que xica.)
Complerta es en extrém y aixó no 'm raca.
M' estimo á n' ella tant com á la Paca.
(La Paca es una noya que 'm capfica.)

Mil voltas he pensat durla á empenyarla,
qu' es cosa que 's pot fé ab descubert rostre,
y aixís ferme passar un xich la gana.

Mes sempre idea tal tinch que oblidarla:
no soch jo d' ella l' amo, es una mostra
que hi ha en la sastreria «La Campana.»

SALVADOR BONAVIA.

LO GOS DE 'N MIQUEL

—¿Y 'l Ninus? ¿Qué n' has fet del Ninus?... ¿Ja no 'l tens?—

En Miquel va plantarse à riure.

—Ahir à la tarde va fugir de casa. No confío pas vérel may mes.

—¿Y aixó? ¡Un gos que semblava que 't portava tant carinyo!...

—Ho semblava no mes. Era una bestia molt hipócrita. Sota aquell posat d' animal de bé, hi amagava las intencions mes perras que pots imaginar-te.

—Encare, aixó de perras... tractantse d' un gos...

—Ja veurás lo que m' ha passat ab ell. Es una historia, que en el fondo hasta vé à encloure una llissó d' experiència.—

En Miquel encengué 'l cigarro, que se li havia apagat, y continuá dihent:

—No sé si es que las personas ho han après dels gossos ó 'ls gossos de las personas: lo cert es que 'l *Ninus*, imitant à una pila d' individus del género humá, si n' hi donava com lo dit, se 'n prenía com lo bras, confonia llastimosament los drets ab los abusos y 's burlava tan guapament de la meva condescendencia, que no faltava sino que haguessim cambiat'los papers y ell s' hagués posat la meva corbata y jo 'l seu collar.

—¿Tan descarat era?

—Una cosa inconcebible. Lo primer dia que va entrar à casa, lo seu posat va enganyarme de mitj à mitj. ¡Tan carinyós! ¡tan obedient! *Ninus*, vina aquí: venia. *Ninus*, vé's allà: hi anava. *Ninus*, porta aixó: ho duya. Ni una criada l' endemà d' haverli apujat la mesada 's mostra mes diligenta y servicial que aquella bestiola.

—Per xó, que recordo que tú me 'n parlavas ab tant elogi, que no semblava sino que 's tractés d' un individuo de la teva familia.

—Ni que te 'n riguis: mes que à un parent me l' estimava; mil vegadas mes. Los parents m' han enmatllevat quartos molts cops, han murmurat bastant de mí, m' han aixecat una pila de calumnias, mentres que 'l *Ninus*, ni m' ha calumniat, ni ha murmurat may de mí, ni m' ha mossegat la butxaca.

—¿Ni las pantorrillas tampoch?

—Al principi, nó: després... m' ha faltat al respecte en tots sentits... y m' ha mossegat per tot arreu.

—¿Pero cóm vá ser que va desmoralisarse en tanta manera?

—Los primers días, haig de confessarho, vaig mimitarlo molt, potser massa. Teca abundant, moltes passadas de má per l' esquena, freqüents surtidas al carrer... Vivía, no com un gos, sino com un rey que tingués qua y anés de quatre grapas. Jo li deya: «*Ninus*, aquí no 't faltarà res; aquí podrás corre y lladrar ab perfecta independència; aquí ningú 't tocará. Soch soci de la *Protectora dels animals*...» Y ell me mirava, remenava la qua y semblava que ho entenia...

—¿Hi ha bestias tan espaviladas!...

—¡Vaya! Aixó 'm vá perdre. ¿Soci protector dels animals? ¿devia dirse ell? Pues tinch carta blanca: los reglaments de la corporació li deuen privar de pegarme y de tractarme ab mals modos.

—¿Vols dir que vá anar à barrinar tant?

—¿Per forsa havia se ser aixís! D' altra manera no s' explica 'l seu cambi de conducta ni la rapidés ab que li van creixer las agallas.

—Bé ¿qué feya, total?

—Lo que li passava pel senderi, suposant que 'ls gossos ne gastin. Va tornarse gelós; desobedient,

EMPEDRADORS REMENDONS

—Aixó revental!— ¡Cóntam'ho à mí!
—Ja ho diu el ditxo: ¡S' ha de patí!

entramaliat; lladrava al qui á n' ell se li ocurría, sense fer distinció entre amichs y enemichs; estirava 'ls portiers, rosegava las alfombras... y lo que ja t' hi dit, vá acabar per mossegarme á mí personalment. Mira ¿veus aquest jerro?

—Es esquerdat....

—Ell vá trencarlo. ¿Veus aquesta gran taca d' aquí, que á pesar de molt fregar no ha volgut anarsen? Ell va tombar-me 'l tinter. ¿Veus aquesta *regilla* de cadira reventada? Ell va ferho ab las potas.

—¿Per qué li tenias tanta tolerancia?

—Forsosament, home! ¿Qué volias que fés, sent soci protector dels animals? Lo méu titul me lligava de mans y de llengua. Un *protector* no pot inquietar cap bestia.

—Lo més senzill era tréurel de casa, donchs.

DELICIAS DE LA PATERNITAT

PRIMER ANY.

—¡Un fill! ¡quina alegría!

tector dels animals, demano una declaració del secretari fent constar que m' hi borrat de las llistas, torno á casa y dich al *Ninus*: «¿Veus? Ja no soch soci protector de ningú.» Y posantli la declaració del secretari davant dels nassos, agafo un bastó y me li clavo tal tunda, qu' estich segur que en menos de deu minuts li vaig donar tota la llenyna que li devia, ab los interessos acumulats y tot.

—¿Y qué va fer l' animal al sentir-se 'l xubasco?

—Protestar y exclamarse, y á la primera ocasió que va tenir, agafar la porta y fugir escalas avall.

—¿Que 't sembla que 'l va entendre lo document que dius que vas ensenyarli?

—Lo document crech que no; pero lo qu' es lapallissa.... estich segur que sí.

A. MARCH.

SEGÓN ANY

— ¡Psé! ¡Un parell.... encara!

TERCER ANY

¿Quí ho aguanta tot aixó?

—¿Plantantlo al carrer? Menos. Un *protector* no deu abandonar per cap concepte los animals posats baix la seva tutela.

—¡Y pues!.... Ha de ser carregós aixó d' haver de soportar las impertinencias d' una bestia qu' está enterada dels reglaments de la societat....

—No 'm quedava altre recurs que la predicació pacífica y legal. «*Ninus*, reflexiona que lo que fas es una cosa molt lletja.... Mira, *Ninus*, que de gossos mal-agrahits lo carretó n' es plé....» ¡Si n' hi vaig fer de sermóns! ¡Si 'n vaig gastar de saliva! Tot inútil. L' animalot sabia la forsa de la traba que 'm contenia, y abusava, abusava escandalosament de la seva situació....

—¿Cóm va acabar, donchs, lo conflicte?

—¿Com?... Ahir, á mitj dematí, te m' adono de que per pura lleminaria se m' ha menjat tot' una capsa de pastillas per la tos. M' hi encaro; 'l renyo ab una mica de severitat y 'l gos se 'm posa á lladrar, ab un ayre com si digués: «¡Canta, canta! ¡Que me 'n fan poch d' efecte las tevas arengas!....» Jo que ¿sí?... 'M revesteixo de valor, corro á las oficinas de la societat, 'm dono de baixa de *pro-*

LLIBRES

ALLENDE EL ESTRECHO—per J. BOADA Y ROMEU.— Marruecos será sempre un país que atreuré l' atenció dels espanyols: allá hi hem derramat la nostra sanch: allá hi tenim posadas las nostras esperansas si es cert que á Espanya li queda encare una missió civilisadora que cumplir.

Per aquest motiu tot lo que s' escriu sobre l' imperi Mogrebite te un gran interés de actualitat, y l' ofereix augmentat en ters y quint, l' obra del Sr. Boada, trassada de primera má, viscuda per l' autor. Lo Sr. Boada havia fet llargas excursions per l' interior del país, durant los anys 89 y 90, anotant tot lo que veje, ab fidelitat y perspicacia. Com á corresponsal de *La Vanguardia* estigué després en la guerra de Melilla, trobantse en la defensa del fort de Cabrerissas, y acompanyant més tart al general Martínez Campos en la seva embaixada de Marrakeix.

De tots aquests successos dona compte detallat, lo propi que de sos anteriors viatjes, en lo llibre *Allende el Estrecho*, nutrit de datos, de observacions y d' escelents pinturas que retratan al viu lo modo de ser y l' estat de aquell imperi.

L' obra está escrita ab claretat, ab precisió y ab un estil literari, que per lo mateix que no té pretensions, se fá altament simpátich y atractiu. Se pot assegurar que lle-

gintla, recorrém l' imperi marroquí en la bona companyia de son autor, persona ilustrada, molt bona observadora y de tracte agradabilíssim. L' interès que desperta 'l llibre desde sas primeras páginas, no cessa, ni decau en cap de sos capituls.

Altres llibres rebuts:

Almanaque Kneipp para 1896.—Alternan ab treballs literaris y algunas ilustracions, noticias y prescripcions del sistema hidroteràpich, tan en boga avuy dia, gracias als treballs del famós rector de Voeriskooften.

••• *La escultura en la Decoración*, discurs llegit en la inauguració del curs acadèmic de l' Escola municipal de Arts y Oficis de Gracia, per lo professor de la mateixa D. Joseph Campeny Santamaria.

••• *Primer certámen comarcal sobre politica y sociologia, celebrado por la Juventut Republicana Federal Villanovesa.*—Conté 'ls treballs premiats, deguts á Jaume Blanch Fanés, Ramon Ferrer, Angel Capitan Torrents y Ramon Camps Fábregas, de carácter polítich y social.

••• *Aplicación del imán al tratamiento de las enfermedades por el profesor H. Durville.*—Folleto traduhit per Eduar-do E. Garcia.

••• *Lo Diner*, comedia en tres actes, arreglada al catalá per D. Joseph Maria Pous, y estrenada ab éxit la nit del 19 de febrer últim en lo Teatro Romea.

••• *Los tres toms*, quadro de costúms catalanas original de D. Narcis Campmany y Pahissa.—Segona edició.—Las dos produccions han sigut donadas á l' estampa per Lo Teatro Regional.

••• *La festa major.*—Quadro de costúms manresanas en un acte, original y en vers, de D. Joseph Martrús, premiat en lo Certámen literari de Manresa l' any 82 y estrenada en lo Teatro Conservatori de aquella ciutat lo 17 de febrer de 1884.

RATA SABIA.

PODER DE LA VIRTUT

Ben aprop dels setanta anys,
morts els amichs y companys,
flonjas ja las pantorrillas,
en Pere, fet un valent,
projectá son casament
y aná á casa de pubillas.

Jove, visqué sense fré;
y vell, ni tenia fé,
ni caritat, ni esperansa.
Si era incrédul de minyó
vá tornantse que fá pó
á mida que 'l temps avansa.

No obstant, com la cosa ho val
en un trángul tan formal
s' arribá á la Rectoría;
y 'l Rector, qu' es un gat vell,
vá donarli 'l bon consell
que en aquell cas mereixia.

Fetas ja las reflexions,
li senyalá 'ls partits bons
que hi havia á l' encontrada.
Y per evitarli afanys,
parlá d' una de vint anys
molt cristiana y recatada.

S' hi casá en Pere per fi,
y de la nit al mati
la dona ha tingut la ditxa
de veure que 'l seu vellot
s' ha tornat mústich, devot,

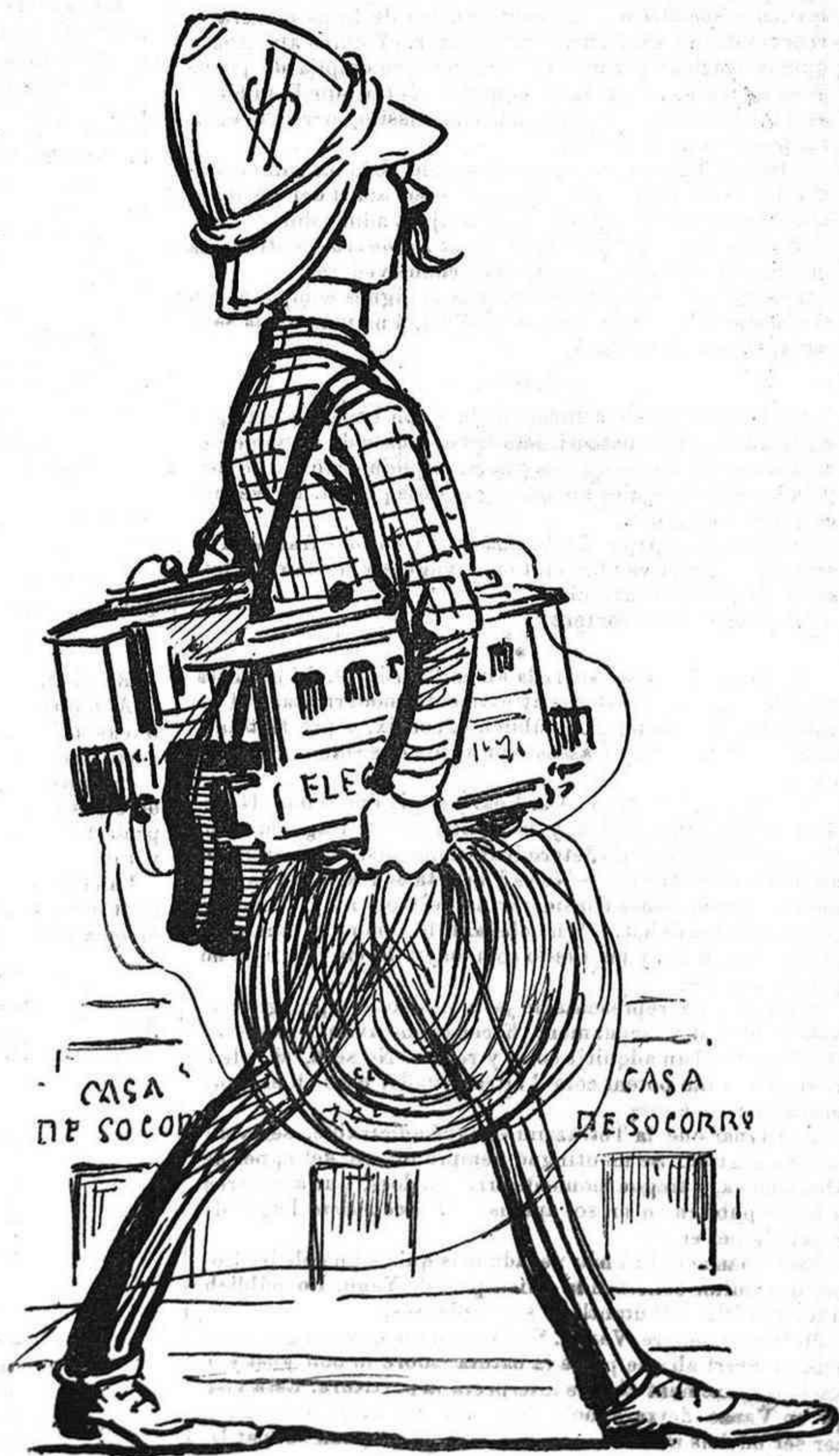
girantlo com una mitxa.

No en vá li preguntareu
per quin motiu ara creu
las cosas que avans no creya,
qu' ell tranquil vos respondrá
que ja may més se riurá
d' aquell Credo de que 's reya.

Que aquella nena gentil,
tan honesta y tan humil,
li ha dat probas que no cita,
de que es cert y positiu
lo que l' Evangeli diu
de que la carn ressucita.

FOLLET.

JA HA VINGUT

L' home del tranvia elèctrich
fa ja días qu' es aquí.
(A las casas de socorro
que 's comensin á amaní.)

PRINCIPAL

En Novelli terminá dimecres la seva campanya. Fà dos anys que no ha estat en lo seu país, y á Italia l'esperan com candelitas. Cada dia rebia telégramas demanantlo; tenia compromís contret ab Roma y Nápoli, y la combinació del vapor, ha privat al públich de Barcelona, de las tres funcions ab que hauria terminat la serie de las 25 que tenia anunciadas.

L'última senmana ha sigut variadíssima y gloriosa pel gran actor, especialment la nit del seu benefici. Lo programa s'componia per enter de pessas y monólechs: *Il piccolo Haydn*, *Simplicità*, *La bestemie di Cardillac*, *Un signore quipranza alla trattoria* (monólech mut) y *Un filodramático in spettativa*.... No vulguin saber de quina manera va representarho tot l'insuperable actor. ¡Y quins aplausos y quinas ovacions per part del públich que omplia de gom á gom lo teatro!... ¡Y també quin disfrutar aquell públich, seduhit y meravellat per l'art refinadíssim, per la ductilitat pasmosa de 'n Novelli!

Alcansá l'diumenje una nova ovació ablo magnífich drama de Marco Praga: *Alleluja*, que oferí apart del mérit extraordinari del protagonista, un conjunt admirable.

Y la funció de despedida ab *Papá Lebonard*, motivá una manifestació tan entusiasta com conmovedora.

Desitjém al gran Novelli y als seus dignes companys un 'elicíssim viatge, y 'ns despedim d'ell, á manera de la seva erra: *Ciao e á rivederci!*

LICEO

La Tetrzzini, en la funció dada á son benefici, obtingué un triomfo, que s'patentís ab los aplausos de la numerosa concurrencia, ab los coloms y flors, la pluja de fullas de rosa y 'ls hermosos regalos ab que siguié obsequiada. La veritat es que s'ho mereix.

Debutá ab lo paper de Amonasro l'barítono francès Tisseyre que té una veu brillant en los aguts y declama y fraseja ab artística intenció.

Lo públich molt content.

Otello era l'ópera esperada ab mes ansietat. L'hermosa partitura de Verdi, ab sos atreviments modernistas, al últim s'ha obert camí. Lo públich la coneix, y presta tota l'atenció als efectes y frasses culminants que solen entusiasmarlo.

Tal va fer ab lo tenor Cardinali, la nit del debut. Guardava d'ell grans recorts, y 'ls aficionats á la fragmentació, 'ls que s'contentan ab determinats moments, se donaren per algun tant defraudats.—No es l'artista de l'altra vegada—deyan alguns, sense considerar la nerviositat y l'emoció propias de tot debut.—Y no obstant, lo tenor Cardinali, en lo conjunt, fa avuy un *Otello* com may l'havía fet, com no pot ferse millor.

En la segona representació ja molts ho compregueren, aplaudintlo merescudament. Escenas que avants passavan inadvertidas han adquirit color y relleu. No será, si volen, la seva veu tan potent com l'altra vegada; pero ell es avuy mes artista que may.

Consignar que la Tetrzzini estigué admirable, sería dir una vulgaritat. Se mantingué sempre dintre del paper de Desdémón, y tingué moments arrebatadors, que aixecaren á tot lo públich en un sol aplauso. L'*Ave Maria* hagué de repetirla per enter.

En Labán acreditá nna vegada més qu' es un dels barítonos que millor coneixen la difícil part de Yago. Lo públich li feu justícia, tributantli 'ls seus aplausos.

Molt bé l'mestre Vanzo. Seria poch tot quan diguessem sobre l'acert ab que portá la batuta, sobre lo bon gust y l'fondo coneixement ab que interpretá la partitura. Está vist qu'en Vanzo deixarà molts bons recorts entre nosaltres, per ser un dels mestres mes consciensuts que han ocupat la cadira del Liceo.

ROMEA

Ja ha fet bé l Sr. Ferrer y Codina en no revelar quina

es l'obra francesa en que s'ha inspirat per escriure l'seu esperpento *Toreros de hivern*, perque si podia compararse l'una ab l'altra, estém segurs que tothom s'adonaria de que l'original autor de tantas obras agenas, no ha fet un arreglo, sino una *empastifada*. Es impossible que cap cervell nascut á Fransa haja concebut may aquell enmaranyament plé de confusions en la trama; aquella falta de claretat y de precisió en lo desarrollo; aquells efectes mal preparats y adotzenats en sa inmensa majoria, y sobre tot aquells tipos que no hi ha per ahont agafarlos.

Tot aixó amanit ab una salsa abundant de xavacanadas y ab un devassall de inconveniencias y grosserías que ab prou feynas poden passar pel bróch gros.

Aquí van unas quantas mostras dels xistes del Sr. Ferrer.

Parla un gendre de la seva sogra, á la qual va coneixer á Sant Hilari. «Allí—diu—no s'curava de una pedra, sino de una *pedrera que tenia als ronyons*.» Y ell per férseli simpálich, li digué «que s'curava de una banyada que se'n hi havia *endut la meytat del fetje*.»

Un torero de secá diu que ha «seguit totas las Américas que son 22 y alguna altra qu'encare s'ha de descobrir.» De un aucell que porta diu que «va donarne 1,000 patacons y un lloro que fumava.»

Lo pare de un xicot lelo que tira per torero y s'troba á la plassa lidiante, diu: «O jo no sé de matemáticas ó me'l portarán á la fonda ab un cabás.» Relata la corrida y diu que s'trobava á la plassa «entre un mariner que fumava ab pipa y una donota que li pessigava la cuixa.» Está ansiós per la sort del seu fill, y al recordarli que l'torero Pastetas n'havía respost ab el cap, respon: «¡Y qué'n faig del cap del americano; al menos fos de moltó que me'l menjaria á la graella!»

Un mosso de fonda exclama: «Quan avuy no m'hi reventat l'*arteria episcopal* de tan riure, may mes me la reventaré.»

Y aixís son tots los xistes; sortidas ordinarias que poden á gasofia de fonda de sisos rescalfada.

Naturalment, l'autor de aquests despropósitos se defensará dihent que fa riure al públich presentant una serie de personatjes fent el payasso la major part del temps. Si aquesta es la missió del autor dramátich, li darém la rahó; pero en aquest cas accepti un consell. Quan los seus admiradors lo cridin á las taulas, presentis ab la camisa fora de las calsas, y ja veurá quinas riallas!...

***

L'execució sortí bastant ajustada; y la decoració del segon acte deguda al Sr. Moragas, es de molt bon efecte.

EN LOS DE MES TEATROS

Res de nou ni al *Tivoli* ni á *Novedats*.

A *Catalunya* s'ha estrenat *La primera medalla* de 'n Jackson Veyán: es una pessa molt entretinguda, escrita ab certa galanura y abundosa de xistes naturals y espontáneos.

Per *Las plagas de Madrid*, revista que adoleix de tots los defectes y ofereix tots los recursos propis del género, l'empresa ha combinat un aparato vistós, rematat en apoteosis y tot.

La companyia Güell s'ha inaugurat al teatro *Gran-via* ab molt bon peu, trobant los aplausos de sempre *Lo somni de la ignocencia* y otras obretas aixeridas.

N. N. N.

¡FORA OBSTACLES!

¡Ja no 'ns fa nosa Ramona,
donemnos la enhorabona
ja que l' Circo Equèstre, al fi
nos deixa la plassa neta
y puch véuret Ramoneta
desde l' balcó y tú á n' mí!

¡Ja la mirada no encalla
ab aquella gran pantalla
que mil cops he malehít!...
¡Ja no sento aquella *murga*
mes dolenta que una *purga*
que 'm feya vetilá á la nit!...

¡Ara ray, que per mimarte
puch, Ramona, contemplarte,

AL HOSTAL (per J. PAHISSA.)

—¡Quina llástima que no siguém á Calatayud y tú no 't diguis Dolores!..

encar que á vista d' aucell!...
Ja res ens priva la vista:
¡Sols una cosa 'm contrista!...
¡Aquell safreig! ¡Voto á n' ell! ...

¡Puig si 't tiro algún petó,
Ramona meva, tinch pó
que un contra-vent l' arplegui
y caigui dintre l' estany,
que además de pendre un bany
es molt fácil que s' ofegui!...

Fora aixó, res mes me raca,
res mes... ¡Ah, sí!... la barraca
que hi ha prop seu. Es un dir;
mes, fora cosa sensible
y que cab en lo possible
que s' hi estrelli algun suspir!...

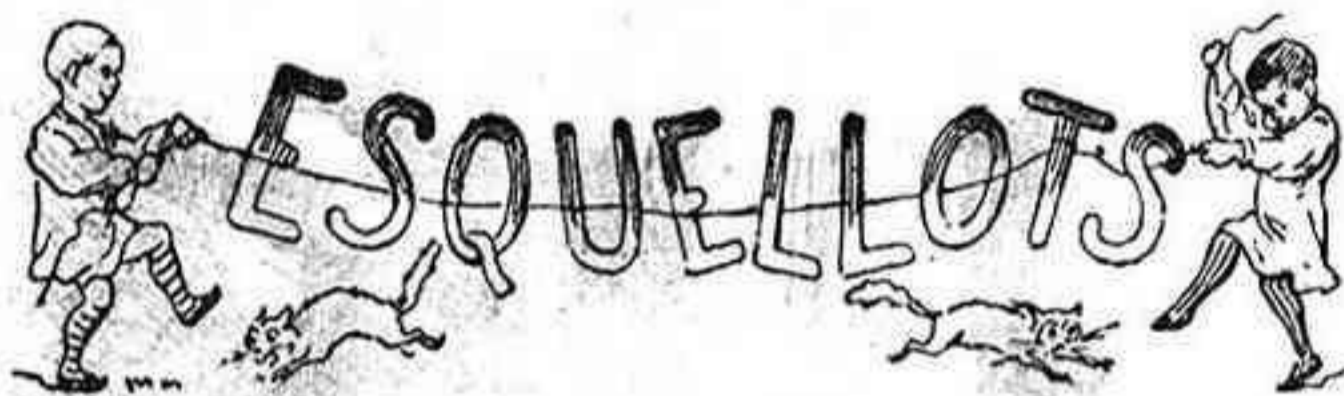
Ja que son *trastos* inútils
per lo inservibles y fútils
qus 's derribin al moment.
Aixó no pot costar massa
y quedant lliure la plassa...
ja no tinch impediment.

¡Senyó Arcalde, li suplico!
¡Per Deu, no 'm dongui cap *mico*,
fassi treure per favor
lo que indicarli 'm permeto;
y jo, en cambi, li prometo
que li agrahiré de cor!

Y si acás de alguna mena
posan una valla plena
de anuncis, ¡per compassió!
¡fassi que sigui baixeta,
perque, fora una brometa
que ara 'm tapés el balcó!...

Si logrés aixó, Ramona,
de debó la enhorabona
podriam darnos. ¡Oh, sí!...
puig tindriam plassa neta
y 't veuria Ramoneta
desde 'l balcó y tú á n' mí!

R. ALONSO.

Lo dijous de la senmana próxima, día 19,
sortirà á llum l' ALMANACH DE LA CAMPANA
DE GRACIA PERA 1896.

Enguany l' almanach del popular senma-
nari 's presentarà diferent dels anteriors, en
forma de llibre de 192 págines, atestat de
traballs satírics y festius y ab un número
imens de grabats, tot amanit ab sal de la
més fina y ab pebre del mes picant.

Y á pesar de aixó no costará mes que 50
céntims. ¿Saben que creyém? Que no n' hi
té d' haver per qui 'n voldrá.

Un consell d' amich al Sr. Samaranch.

Ja cal que trihi la caixa mes bona, mes luxosa
del séu establiment y que s' hi tanqui á dintre. En
obsequi séu y en recompensa als grans serveys
electorals que ha prestat el partit conservador, po-
drá 'l Sr. Rius y Badia disposar que la Colla de 'n
Llántias, vestida de gran gala, li vaji á tocar totas

las marxas fúnebres del sén repertori... Barcelona
no hi tindrà res que dir, sempre que 'l difunt se
tanqui dintre de la caixa.

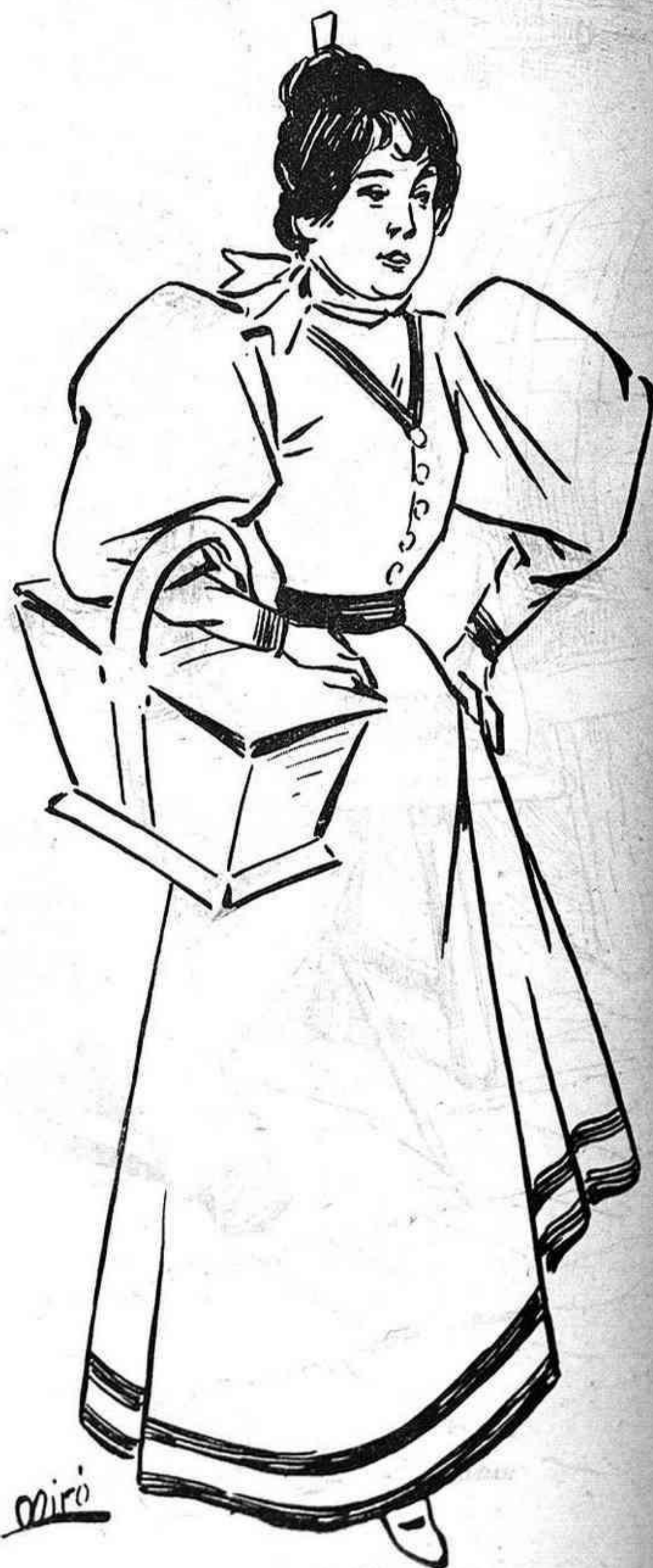
*
*

Y donantlo per mort, aquí vá la nostra oració
fúnebre:

«Descansa en pau, Benet idolatrat, tú qu' en un
moment de inspiració, vas enviar á *pitjor vida* á
aquell célebre D. Gonzalo, etern regidor d' ofici.
Ab aixó vas prestar á Barcelona un bon servey;
pero ara, supriminte tú, colgante sota aquells 500
y pico de *cachivaches* que vás treure del Dipòsit
municipal del Parch, inutilisante pera ostentar la
banda edilicia, n' hi has prestat un altre tan gran
com lo primer.

»Si es cert que vás escombrar á D. Gonzalo; no

MITOLOGÍA MODERNA

Venus de fogó y ayguera.

es menos cert que Barcelona ho vol tot net, hasta las escombras.»

«Per lo tant resignat ab la teva sort, y despeixte dihent:

«Tingui pretensions molt altas que m' han posat un brete....

*Aquí da fin el sainete:
perdonad MIS muchas fallas.»*

Días endarrera, publicava *El Noticiero Universal* una noticia del tenor següent:

«Per mediació del governador civil s' ha remés al Jutjat una curiosa denuncia, suscrita per un industrial de la Plassa de Tetuán. contra un subjecte que havia ocupat un càrrech d' elecció popular. Segons sembla, l' industrial demanà al denunciat que li alcansés un permís pera que una música

dongués durant las nits uns concerts, junt a la porta del seu establiment.

»Lo sollicitat exigí varias quantitats a compte, pera satisfer, segons digué, las peticions dels empleats que devían intervenir en la concessió del permís, y quan l' industrial, cregut de que aquest havia sigut otorgat, comensá 'ls concerts, se trobá ab que 'ls agents de l' autoritat li imposaren una multa per no tenir autorisació pera tals funcions.

»Convensut de que havia sigut víctima de un timo, denunciá 'l fet, com havem dit, al governador, y aquest passá l' assumpto al Jutjat corresponent.»

*

**

Aixó que ressenyá *El Noticiero universal*, succehí molt temps avants de haverho fet públich en las sévas columnas.

Avuy podém afegir que la denuncia ha prosperat. practicantse diligencias contra un conegut *sarrahista* en causa sobre estafa.

Veurem si ara será tan afortunat com l' altra vegada que pogué alabar-se d' haverse menjat una sentència absolutoria *ab cuberts de plata*.

L' arrendataria dels mistos s' ha lluhit.

Desde fá molt temps vé endossant al públich las sévas capsas ab una merma de cerillas que no baixa del deu per cent, de las que, segons los preceptes de la ley, haurían de contenir.

Sumin la quantitat inmensa que representa aquesta merma, dat lo número de capsas que 's consumen cada dia, y 's formarán una idea de la importancia de la sustracció.

*

**

Ja sé que 'ls fabricants se riuen de la ley y del públich.

Lo públich es pacient, y per uns quants mistos menos, no hi ha ningú que siga capás de portar a l' Arrendataria als Tribunals de justicia.

Y en quant a la ley.... La ley te sempre un desllorigador.

Los fabricants ván trobarho desseguida. Un dels articles de la mateixa 'ls autorisa per expendir *capsas especials*. Donchs bé, ab posar a las curtas una inscripció en lletras microscópicas que diu *especial*, y ab no donarne al consum de las reglamentarias está fet lo miracle, y está realisat l' abús y la ganancia.

*

**

Pero ¿no es veritat que aixó mes que un *Monopolio* es un *Monopodio*?

Si 'ls fabricants no saben qui era en *Monopodio*, poden preguntarho a Cervantes y ell els informarà.

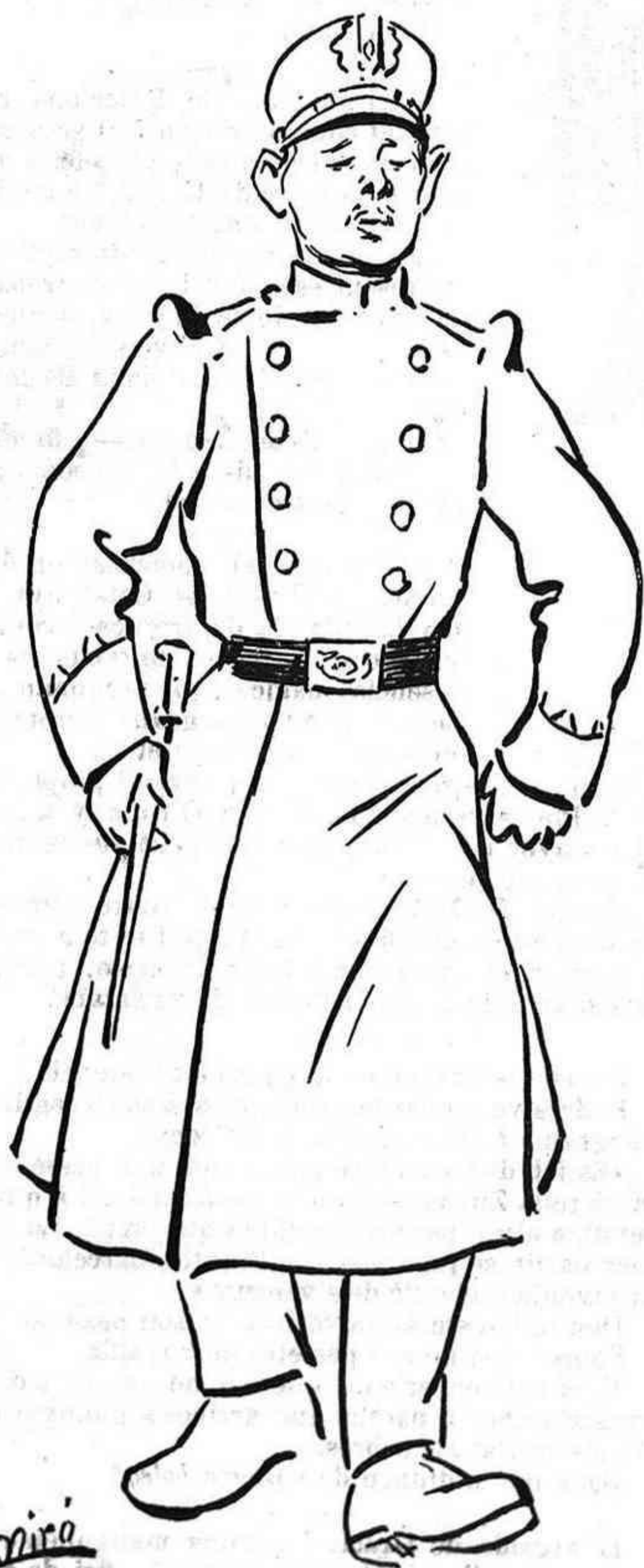
L' enhorabona al intelligent vicultor del Vendrell D. Jaume Foix, que no concorria a una sola exposició, sense obtenir alguna de las majors distincions que 's concedeixen per sos escelents vermouths y per sos aromátichs vins criats ab tots los requisits de la vinificació més escrupulosa.

Lo Sr. Foix acaba de guanyar la gran medalla d' or en la Exposició del Cairo (Egipte.)

La seva marca *Minu Vinyet* comensa ja a ser molt coneguda y apreciada al extranger, de manera que si tots los que fan vi, seguissen l' exemple del Sr. Foix, la producció espanyola arribaría a ser la provehidora del mon enter.

Llegeixo:

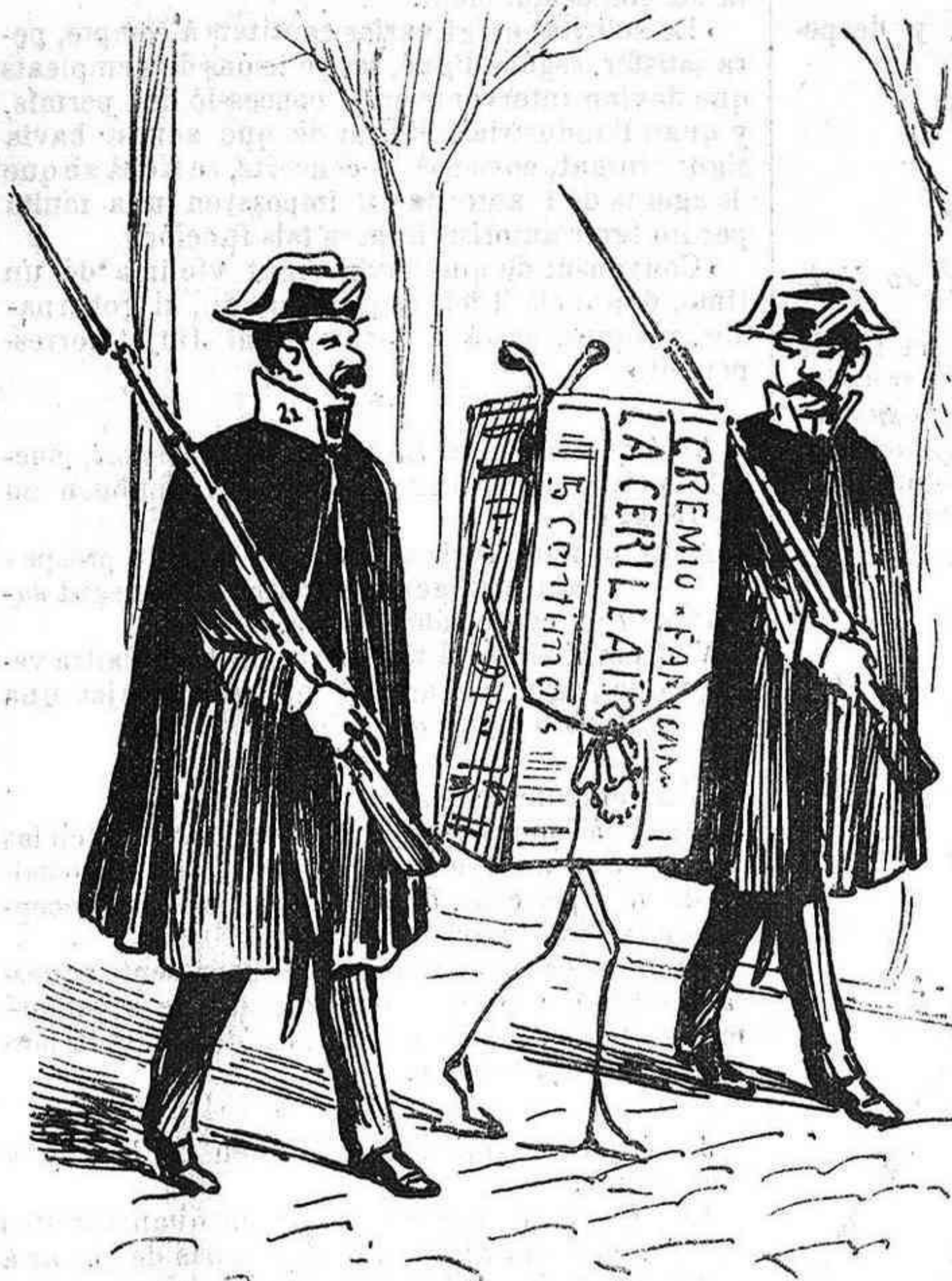
«El alcalde de Figueras ha destituido del cargo de alcalde de barrio a un correligionario suyo, fa-

Marte obligatori.

TIMADORS NACIONALS

Es inútil exclamarnos,
es inútil que cridém:
hasta que ho fassin aixís
no 'n surtirém.

bricante de ataudes, por haber cometido una irregularidad.»

Ja ho veu, D. Benet: un *fabricante de ataudes*....
Per lo tant: *oido á la caixa!*

L' altre dia al Liceo vá cantarse una *Aida* bilin-
güe.

Mentres la Tetrassini las hi cargolava en co-
rrecte italiá, 'l barítono Tisseyre vá cantar en
francés la part d' Amonasro.

¡Y ningú 's vá recordar de recordarli que la
llengua oficial del Gran Teatro es la italiana!

Amich Pompeyo Gener: quan fasséu una nova
edició dels *Cent Concells del Concell de Cent*, no
deixéu pas d' inclourehi 'l següent que vos regalo:

«Una cosa es lo Liceu
y altra cosa l' Ateneu.»

¿Hi ha encare qui 's trenca 'l cap buscant efec-
tes escénichs, quan es la realitat la que á cada
punt els proporciona, rellevants, patétichs, inte-
ressants, conmovedors?

L' escena á la Riera de Sant Joan. Son las vuyt
del vespre. A la llum térbola dels fanals se véu
un jove que manoteja, al costat de una dona an-

ciana. Tot de un plegat, passa de
las paraulas als fets... Lo jove pega
á la vella, li dona una empenta, la
fa caure á terra.

Lo primer transeunt acut en son
auxili y l' ajuda á aixecarse, men-
tres increpa al autor de aquella ha-
ssanya.... L' agressor fá 'l valent;
pero al veure que la gent va reunint-
se, s' escabulleix mes que depressa.

No falta qui intenta perseguirlo;
pero la pobra dona atropellada su-
plica que 'l deixin estar.... Los pre-
sents li diuhen que si 'l coneix lo
denuncihi á la justícia.... Ella calla
y plora.

Sols després, quan está ben per-
suadida de que l' agressor s' ha po-
sat á salvo y no corre cap perill, ex-
clama:

—¡Com volen que 'l persegueixi
si jo soch la séva mare!...

¡Pobra dona!...

L' Ajuntament de Barcelona ha
acordat contribuir ab 500 pessetas
á la suscripció oberta per oferir un
regalo al bisbe de Urgell, ab motiu
de haver sigut elegit cardenal.

Los moltíssims treballadors qu' en
la present estació del any se troban
en vaga, morintse de gana, deuen
estar arxi-satisfets al veure 'l desti-
no que l' Ajuntament dona als fon-
dos de la Ciutat.

Lo qu' ells deuen dir:—A lo me-
nos de aquest bisbe ja 'n podém ti-
rar un bon tros á l' olla!

Desde que han comensat els de-
rribos, la Plassa de Catalunya s'
ompla cada dia de arrenca-caixalis,
venedors de polvos miraculosos y
essencias mágicas, que pregonan los
seus articles fent grans peroratas
desde las sevas carretetas.

Com que, segons diuhen, lo principal propietari
de la Plassa, es avuy D. Manuel Girona, y aquest
bon senyor no deixa negoci per petit que sembli,
no falta qui pregunta:

¿Es que D. Manuel, no podent treure altre ar-
rendament de una finca, que ja casi es tota seva,
per interina providencia lloga 'l puesto, per un
tant diari á tota aqueixa cáfila de xarlatáns?

Un eco pelotari que m' ha cridat l' atenció.

Pedrós va enviar la senmana passada 'l següent
telegrama á *El Noticiero de Bilbao*:

«Estich dispost ab Gogoiza, deu mil pessetas á
la parella Zubaste-Chiquito de Abando, ó á qual-
sevolga altra parella viscahina que surti. Lo pri-
mer partit se jugará en lo Fronton barcelonés, y
la revenja á elecció dels vensuts.»

Deu mil pessetas, la veritat, ja son pessetas.

Sobre tot si no son pessetas de boquilla.

Y 'm convenceria de que no ho son, si 's con-
vingués que la parella que arribés á guanyarlas,
ne fes caritat als pobres.

¿Qué me 'n diuhen de aquesta *bolea*?

L' arcalde de Gracia y alguns mangonejadors
de aquella vila que de moment fan l' ofici de con-
servadors, sembla que 's proposan captarse las bo-

nas gracias del Heréu pantorrillas, regalantli un luxós pergami ab una encomiástica dedicataria.

Tractantse de qui 's tracta, y per recordar junt ab l' obsequi 'l ram de consums, que may s' ha de perdre de vista, diguin: ¿no sería mes propi qu' en lloch de un pergami li regalessin un tros de pell de bou?

Embesteix *La Renaixensa*, y fa bé, contra certs llibres de devoció que 's fan llegir en las escolas católicas, entre 'ls quals cita 'l llibret de las Ave Marias, qu' en l' actual época d' Advent es de molt us entre las familias piadosas.

Diu *La Renaixensa* qu' está escrit en castellá y en un istil literari molt duptós, y cita com exemple la següent salutació:

«Bendita sea la primera gotita de leche que de vuestro purísimo y virginal pecho mamó el Hijo de Dios.»

¡Magnífich!

¿No es veritat que la resposta á aquest piropo místich, mes aviat que «Amen», sembla que ha de ser «¡Olé!»?

Un piropo de fadrí adroguer:

—¡Vaya un formatje que 'm donas!—diu una raspa.—¿Qué no veus que no té prou ulls aquest Gruyera?

MANIOBRAS FEMENINAS

—Vaja, papá, digas que sí.

—¿Pero no 't queixavas de que tenías tan mal de cap?

—Sí; pero estich segura que si 'ns deixas anar al Liceo 'm passarà desseguida.

Lo fadrí li respon:

—Si ets tan maca ¿cóm vols que 'n tingui? ¿Que no comprens que 'ls acluca per no enlluhernarse?

CANTARELLAS

Al davant de ta finestra
tres horas he estat cantant;
noya, per tenir promés
tens lo dormir molt pesat.

Las ninetas de avuy día
fan com las olivas tendras,
n' hi ha que tot semblant verdosas
solen ser molt maduretas.

No tinch cabells ni tinch dents,
las camas ja no m' aguantan;
pero en veyent nenas monas
desseguit me cau la baba.

J. NEGRE.

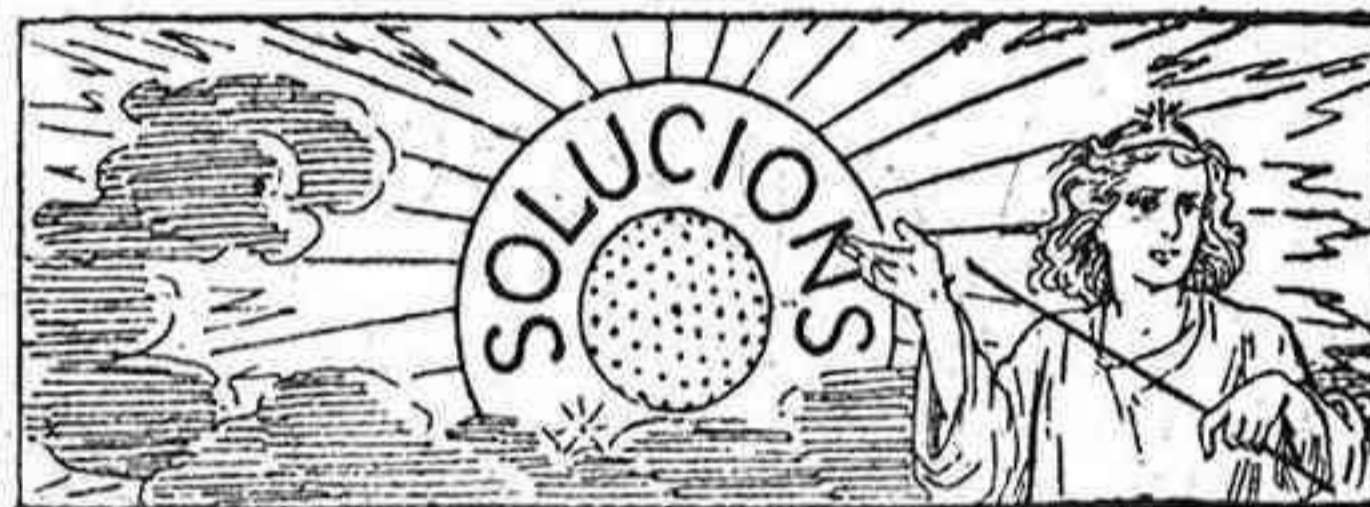
N' hi ha que matan ab veneno,
n' hi ha que matan ab punyal,
y tu matas, nena hermosa
ab ton modo de mirar.

MR. EUGÓN.

No vindré més á cantar
dessota del teu balcó,
qu' he notat qu' es plé d' esquerdas
y 'l meu cap no está per brochs.

Del anell que 'm regalares
un día, de amor en prenda,
no fa molt que un argenter
me 'n ha donat quatre pelas.

J. BONET.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Qui-ni-na.*
- 2.ª TRENCA CLOSCAS.—*Benicarló.*
- 3.ª CONVERSA.—*Adela.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes l' espuntas menos punta té.*

XARADA

Una nit del fret Novembre
á un total vaig assistir
ab lo fi noble y católich
de resar per un amich
que morí segons lo metje
d' un tip de arrós y de ví.

Quan més capficat estava
 dos de prompte un serafi,
 una nena tan hermosa
 com cap mes al mon he vist.
 Vaja aixís qualsevol resa
 y *hu te segon-tres* per dí
 quatre mots á una vehina
 d' un pamet tan dols y fi.
 Jo que no tinch grans escrúpuls
 vareig preguntarli si
 sabia qui predicava,
 y va dirme:—Fray Solís—
 y enrahonant sobres del frare
 vam ser d' alló mes amichs.
 Lo sermó va comensarse
 mes ó menos com aquí:
 «¡Estimats germans: *primera*
 me cansará 'l repetir
 que avuy día las lecturas
 plenas de *dos-quarta* y
 redactadas pel dimoni
 son las que fan pervertir
 á molts *fiels* que respectavan
 la gloria de dols profit.
 Si voleu aná á la gloria
 haveu de ser sempre humils
 llegint llibres piadosos
 y esqueixant periódichs vils
 com son «Campana de Gracia
 La Esquellota y El Motín.»
 Aixís anava explicantse
 lo predicair aludit,
 y era tan *tercé-primera*
 que sols se li veyá un xich
 de cap detrás la barana
 del cubell místich, en fi
 era una bola ambulante
 ab génit de ví de sis.
 Que tingués *hu-tres* semblava
 la vehina, y li vaig dir
 si alguna cosa tenia
 que li dolgués, va dir:—Sí.—

ab aquest mot tan lacónich
 va anársen, jo, com á fi
 vaig anar á acompanyarla
 ab sa venia, hasta 'l seu pis.

Vaig saber que 's deya Gloria
 y la gloria 'm feu sentir,
 de segur que dels devots
 que aquell sermó van oír,
 no n' hi va haver cap com jo
 que tan fielment lo seguís,
 y que arribés á la *gloria*
 com jo ab tan curtet camí.

EMILIO SUNYÉ.

II

Un pronóm es ma *primera*,
 la *segona* un animal,
 nota musical la *tersa*
 y nom de poble *Total*.

PEPET PUNXETA.

TRENCA-CLOSCAS

ROSA ROIG MORATERA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de tres dramas catalans.

RHAMA S' AMA.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
 1 2 3 3 5 6 8.—General espanyol.
 6 2 4 8 7 5.—Parenta..
 6 5 7 5 3.—Indispensable per marinos.
 3 8 7 5.—Poble catalá.
 7 8 6.—Tractament.
 7 8.—Nota musical.
 4.—Consonant.

NUALART CASAS.

AL AYRE LIBRE

—¡Aixó son cossets atractius y apetitosos!
 —¡Anda allá!... Las noyas se miran y no 's tocan... al carrer.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

Está per agotarse

L' ALMANACH

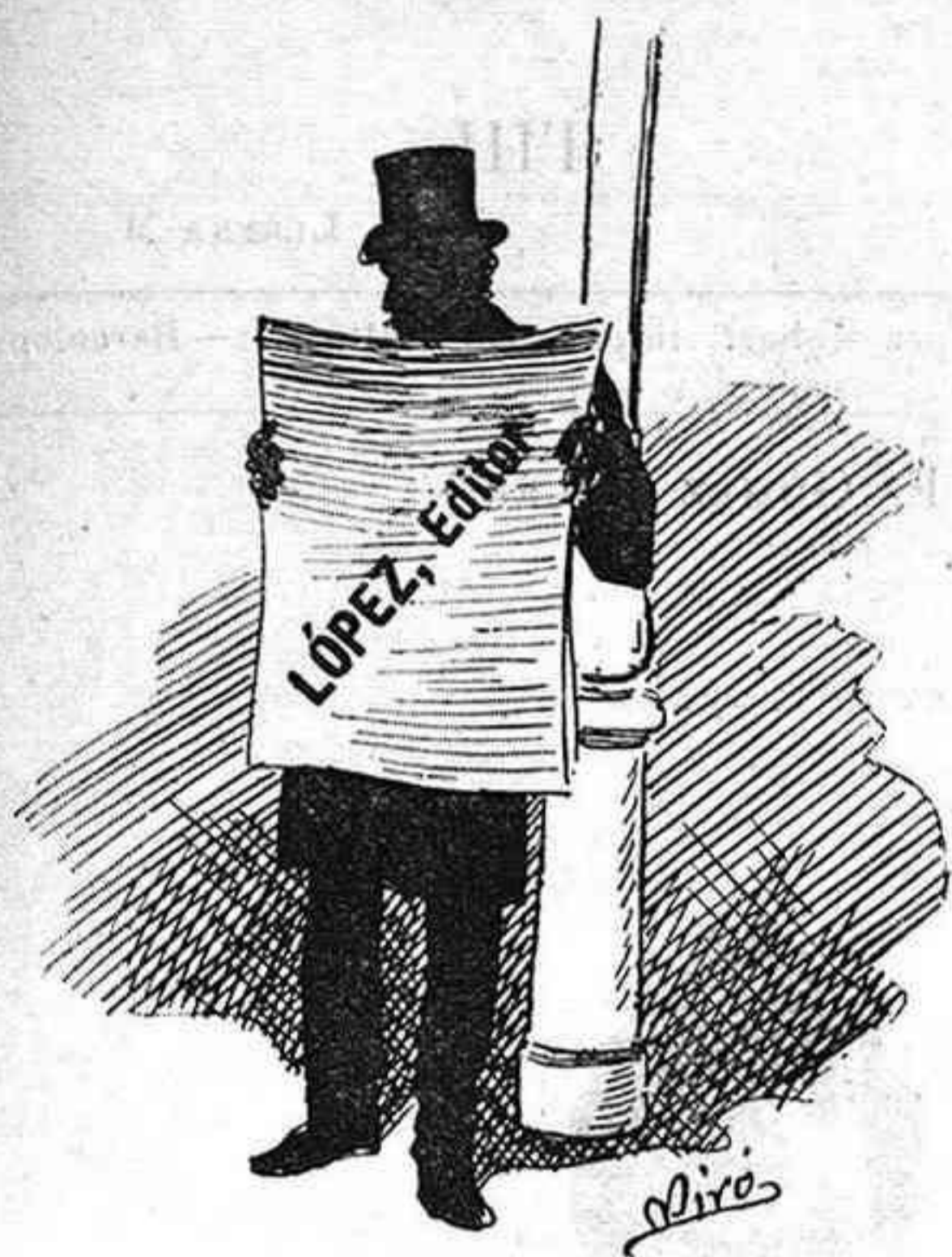
DE

LA ESQUELLA de la TORRATXA

pera l' any 1896

Escrit y dibuixat per las primeras
firmas.

Preu 1 pesseta

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

Acaban de publicarse los tomos 33 y 34

DOCE ESPAÑOLES DE BROCHA GORDA

por ANTONIO FLORES

Forma la obra 2 tomos á 2 reales cada uno.

Obra nova de SANMARTÍN Y AGUIRRE

JAGANTS Y NANOS (FALORIES EN PROSA Y VERS)

Preu 3 pessetas. | ILUSTRACIONS DE DISTINGITS ARTISTES. | Preu 3 pessetas.

NOVEDADES TEATRALES

José Echegaray

Joaquin Dicenta

EL ESTIGMA | JUAN JOSÉ

Precio 2 pesetas.

Precio 2 pesetas.

DENTRO POCOS DIAS APARECERÁ
LA NUEVA OBRA DE
B. PÉREZ GALDÓS.

HALMA

Un tomo
3 pesetas.

Dijous próxim día 19 sortirá lo popular
Almanach de

LA CAMPANA DE GRACIA

Tindrà forma de llibre, ab multitud de caricaturas politicas.

Preu com sempre 2 ralets.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, francade port. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebsixas.

ANAGRAMA

Estant una *tot* cansat
de ferne molt de *total*
vaig reposar en lo *tot*
de un promontori molt alt.

F. RIBAS.

GEROGLIFICH

—
TIII

LLENNÀ M.

A. López Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

ENTRADA A LA REUNIÓ (per F. GÓMEZ SOLER.)

—Fes la reverència, Santiaguito...
—¡No puch! Aixó del ull me cauria.